

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.21. In reliquis Missæ actionibus quæ subsequuntur, indicantur illæ, quas Christus ante Passionem suam mortemque operatus est, ad salutem & glorificationem nostram: quæ ad finem per benedictionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

qui illum & offert & recipit ut Sacramentum, & Christianus in S. Communionem illum manducans, oportet ut taliter se conseruet eius amori, ut data occasione summa mentis alacritate vitam profundere, seipsum mille cruciatibus, penis, mortificationibus, ignominijs & cruci subiiciens, si necessitas hoc postularer: itaque nullus sit in eo affectus alius, nullum desiderium, & voluntas nulla, quam Deo pari animae suae traditione satisfaciendi, qua Christus seipsum in SS. tradidit Sacramento. Sitque in omnibus voluntas ira diuina resignata & subiecta ad omnia eius praecepta & verba, ut hic innotescat, qualiter Christus se submitat Sacerdoti: nam sicut Deus ad verba Sacerdotis in consecratione se ita promptum exhibet & expeditum, ut quasi in illis ipsi obediens, quae primum pronuntiata sunt; statim Christus adsit sub illis accidentibus: ita pariter Sacerdos & communicans eadem accedant preparatione qui correspondeat illi adeo promptae obedientiae: nempe se Deo ostendat obedientissimum quoad omnia diuina eius praecepta, ita ut in nullo eorum deficiat, sed promptissima obedientia ad eius diuina verba paratus sit illis obtemperare. Haec à nobis postulat dispositio, & hanc declarat Sacerdos in illis actionibus quas ante sacrificium & consecrationem praemittit.

6. 21. *In reliquis Missae actionibus quae subsequuntur, indicantur illa, quas Christus ante Passionem suam mortemque operatus est, ad salutem & glorificationem nostram: quae ad finem per benedictionem Sacerdotis exprimitur.*

59. **V**T iam appropinquat hora sacrificij procedit Sacerdos representans vitam Christi, & quidquid ad Passionem eius mortemque spectat: cum autem sacrificium iam insit, atque in eo nobis mors eius representetur: ex tunc eius prima proponit principia: nimirum illud silentium, quod obseruat Sacerdos in orationibus secretis: illud etenim denotat silentium quo Christus tacuit, nam data iam & pronuntiata Rom. II. 54. contra illum mortis sententia: *Iam non in palam ambulabat apud Iudeos, sed abiit in regionem iuxta desertum.* Iam publice non concionabatur, nec in Synogoga Iudaeorum; vel ut ait V. Valdensis, quod significat primum illud silentium quo Christus siluit in hortu, quando recedens ab Apostolis

quis Patrem orauit, ut si possibile foret, transferret ab eo Calix Passionis ac mortis, in signum quod veram haberet naturam hominis mortalis, quodque ut talis mortem exhorresceret, ex cuius foetidine haec Christus verba pronuntiavit. *Pater Mater si possibile est, transeat à me calix iste.* quo dum occupatur subito prorumpit Sacerdos, & silentium infringit, quo significet, quod, dum Iudaei sibi perlindebant, Christum iam obtinuisse, ipse Hierusalem ingreditur Dominica Palmarum, cui ut triumphatori mortis canticum illud, celebrimum gloriae laudis eius occurrunt: *O sanna filio David; benedictus qui venit in nomine Domini.* Et hoc Praefatio deuotam quam intro ducit Sacerdos, nimirum Iosephum illum procel. Praefationem, in qua Christum ut Regem Israel accedunt, qui praebant & qui sequebantur, quo dicitur intelligi veteres illos Patres Christum adorasse ut verum Messiam, per fidem quam habebant quod esset venturus: & Sancti noui Testamenti qui illum iam habuerunt praesentem & cognoscunt per fidem supernaturalem Christum esse verum Messiam, quem antiqui illi Patres expectauerunt, & qui ad salutem omnium uenerunt: haec omnia nobis designat ista Praefatio, ueritas scilicet confessiones diuinitatis Christi, quibus illum honorant in illo solenni adu. ingressu, quo receperunt eum intrantem Hierusalem: fructus etenim miraculum non minimum quod Christus patrauit, ad nominis sui glorificationem, & hostium suorum confusionem: cum omnes perturbauerit praeratio & uoce sibi eorum conmanducantes, quas manibus pedibusque ligas adstarent, ut triumphum illum impedire non potuerint: etenim Christi potestas eorum cohibuit iram uiresque compescuit quibus contra eum infremebant, ut quando ex honore quo passim excipiebatur magis irascantur, seum non possent effundere uenenum, ut Christum apprehenderet, licet eum mortis reum proclamassent, et per omnes platearum angulos mortis sententiam intinuascent, nec non largissimas munera eis promississent, qui ipsum aut denuntiarent aut captum traferent: nec similiter impedit reuerentiam quam illi omnes deferbant: cum nullorum vel uerbulo obgannite preluerent. Haec igitur celebrem processionem indicat Praefatio Missae, quam referente Hugone composuit D. Dionysius & postmodum Papa Gelasius illam à Graeca Ecclesia transtulit ad Latinam & Romanam, uide non solum hic illam non composuit, sed nec primum fuit qui illam cantari iussit in Missa: quia ut ipse testatur Gelasius. *Epistola*

enim famulos suos, & egreditur nullo alio quā filio suo comite quā erat sacrificaturus, & afino qui ligna & facinas de ferret vsque ad montem in quo filium suum erat sacrificaturus: Cum iam ad altum montis per- enisset ligna depo- nit ab afino, eiusque humeros onerat filij sui, cæ- tera omnia derelinquens, quatenus hi duo tan- tum ad montis cacumen ascenderent: locus hic erat à Deo designatus in Sacrificium. Terreno- rum cura exprimitur per societatem Emulo- rum Abraham, afinus oneratus corpus denotat irration. le quo velut onere pecuniarum & labo- rum huius vitæ prægrauatum, ipsū est quod maiorem eorum sustinet partem. Porro quando ascendimus ad montem Ecclesiæ ad Sacrosan- ctum Missæ Sacrificium: nam in eius verticem id est ad Altare ascendit immolaturus Sacerdos, terrestrium sollicitudines, carnis ac sanguinis affectus foris remaneant nec intrent in tem- plum, & corpus irrationale l. parum maneat ne spiritum perturbet, nam velut alter Isaac se hic offert cum hoc sacrificio, ascendat solus cum eo ad cacumen affectuosa contemplatione & accedat ad verticem montis præparatione ex- pedita oblaturus sacrificium, operetur spiritus, & ascendat ad cognitionem eius excellentiæ: *Sustollam te super altitudinem nubium.* Altitudo nubium de qua loquitur hic spiritus S. est alti- tudo corporis SS. Christi Domini, eius animæ & Diuinitatis sub nubibus illorum acciden- tium: super illa ascendat cognitio quam nobis Deus infundit infinite huius magnitudinis per lumen supernaturale, quod nobis communicat: ascendat ergo intellectus rationalis cum hac dis- positione: hæc etenim est quam tantum requirit sacrificium, & nobis indicatur per exhortatio- nem Sacerdotis nobis dicentis: *Sursum corda, ut nect ad elevationem cordis.* *Leuemus corda nostra cum manibus ad Do- minum in caelum.*

Isai. 58.
14.

VIII.
Sacerdos
nos mo-
net ad
elevationem
cordis.
Thre. 3. 41.
62.

Quia vero in responsione quam chorus no- mine populi reddidit Sacerdoti, declaratur quod iam tales sint, prosequitur Sacerdos Deo gratias agens pro hoc beneficio, dicens: *Gratias agamus Domino Deo nostro,* & continuo respondet chorus: *Dignum & iustum est,* quasi diceret di- gnum est gratias Deo referre pro infinita libe- raltatis eius magnitudine, qua nos infinitis cum-ulat beneficijs bonisque celestibus, & ita hoc declaraturus ait: *Dignum est:* vique etiam expo- nat obligationem nostram gratias illi referendi pro debitis, quibus nec hæc beneficia subiece-

tunt quæ recepimus de manu illius, ait: *Et i-ustum est:* etenim tanto iustitiae illa tenemus re- cognoscere & quasi confirmans idem Sacerdos denno hoc repetit, dicens: *Vere dignum & iustum est,* suamque prosequitur præfationem declarat in illa perpetuas laudes quas spiritus Angelici ac beati in signum gratitudinis decantant pro- pter beneficia per Christum illis præstita, quo nos impellat ut pariter cum illis perpetuas illi laudes infonemus: *Nos tibi semper & ubique gratias agere per Christum Dominum nostrum, Angeli per quem maiestatem tuam laudant Angeli &* *Et quamuis verum sit quod Angeli per Chri- stum non sunt redempti, quia eius non eguerunt Deo redemptione, nec illi qui illa eguerunt, iuueni Chri- stus eius capaces: nihilominus per Christum gratias referunt, quia per eius redemptionem non partici- pantes reddidit eorum beatitudinis, nos locos eorum efficiens in possessione gloriæ eorum, & quasi demonstrando nos illis locos esse in la- dibus quas Deo reddimus, ipsam vitæ vocibus, quibus Euangelicus Vates Isaac & Euan- gelista D. Ioann. audierunt illos continui Deo personantes laudem Encomia: *Sanctus, Sanctus, Sanctus,* quocirca nos eisdem eleuantes voces An- gelorum, quas ipsi cum ipso mysterium confiteantur SS. X. Trinitatis, aequalitatem Filij cum Patre, & Spi- ritus S. cum Patre & Filio: nec non ad decla- randam vnitatem essentis ac nature Diuinitatis in personis his personis, sequentia subiunguntur. *Veteris Testamenti: Dominus Deus Sabaoth id est Dominus crea- torum, atque hoc cantico confiteantur illi: et creatorem cæli & terre in eo quod dicitur: *Pleni sunt cæli & terra gloria tua.***

Denique ad maiorem expositionem operum præfatione representemus ingressum Christi in Hierusalem, ipsam conclusionem verbis quibus vsi sunt qui Christum comitabantur ingre- dientem: *Benedixit qui venit in nomine Domini Deus.* Et decreuit Concilium Chalcedonense, ut in La- tina præfatione poneretur ex eo quod contigit Con- stantinopoli pro vt scribit D. Ioan. Damascenus: *Et cum enim lues contagiosa per vibem grassaretur, et tur & insisteretur supplicatio in eum. Eum expo- sit Deo malo huic mederi signaretur. Ecce puer inopinato iuuenis quidam apparuit in caelum & post postillum reuersus testatur processionem se ibidem vidisse Angelorum decantantium: *San- ctus Deus, Sanctus spiritus, Sanctus immortalis, pro- ferere nobis:* quo dicto pestis plaga cessauit: vnde sanctum est vt in præfatione Missæ hoc cantico cum Deo caneretur, in signum gratitudinis pro tam singulari beneficio.*

63. Post representatam palmarum festiuitatem proponimus Passionem Christi, quocirca itarim profundum illud incipit silentium, silentium indicans Christi in Passione sua: *No respondit ei al illam verbum, ita ut miraretur preses uehementer.* Quem strictum hoc seruatum silentium despexit & derisit Herodes: Herodes illi sic dicitur ad cruciandum & nec verbum loquitur: *Sicut ouis a occisione non aperuit os suum.*

XII. Hoc significat silentium in hac parte Missæ: quia uero terminus Passionis Christi Crux fuit, in qua Christus vitam pro hominibus profundius perfecit quamquam de se ac Passione sua scripserunt Prophetæ: quia de causa in cruce significatur hæc consummationem, mystica illa & ultima protulit uerba: *Consummatum est: idcirco durante hoc silentio non nisi cruce notamus quas efformat Sacerdos: Nisi aperuit os suum & rationem allegans D. Thom. cur Sacerdos tot efformet cruce, sic ait: in quantum XIII. Passio Christi per duos dies perfecta est gradus, & per varios gressus eius, diuentam est ad ultimam tetaniam, ut graduatio qua concluditur, declaratur, tot effingit Sacerdos: cruce, quas super sacrificium efformat.*

Præterea sicut in passione per Deum Christus traditus est quasi qui hoc permittebat & ordinabat ut ita traderetur: *Quæ manus tua & consilium tuum derouerunt fieri aduersus uerum Sanctum tuum Iesum;* per Iudam, hic enim tradidit eum Iudæis triginta argenteis uenditum, & propter Iudæos qui in ipso furoris sui bilem exeruerunt: declarat Sacerdos tres illas eorum species qui illum tradiderunt in primis tribus illis crucibus quas format dum ait: *Hæc dona hæc munera, hæc sancta sacrificia libera hæc significans hæc eminentia dona & bona, quæ in hoc mysterio consequimur sacrificio, nobis concessa fuisse per uirtutem Passionis Christi, quæ sumpsit exordium ex traditione qua Deo Christus: tradidit, per Iudam & Iudæos. Christus uenditus fuit sacerdotibus, scribis & pharisæis, & hoc declarat denuo repetitæ tres cruce in hæc uerba: *Benedixit, adscripsit, ratam &c.* In duabus autem illis crucibus ad illa uerba: *Ut nobis corpus & sanguis fiat &c.* declaratur persona Iudæ illum uendentis, & Christi per illum uenditi.*

Cum Christus cœnaret cum discipulis suis in cœna quasi designauit quid passurus esset quidque in Passione sua cōtingeret, & hæc præsignatio ne denotant duæ cruce quas efformat unam in Consecratione corporis & alteram in Con-

secratione sanguinis quibus illum designat ad utramque dicens: *Benedixit &c.* Malechus Iudæorum furor eoque Christum in Passione sua torfit ut nulli corporis eius Sanctissimo membro parceret, quod diabolica non cruciauit immanitate, in tantum ut illum in eo locum inueniret illatum: *A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas.* Et quamuis corpus illius tot vulneribus lauciatum fuerit, nihilominus vulnera illa præ cæteris excelluerunt, & ab Ecclesia festiuius sunt celebrata, quæ recepit in manibus, pedibus & lateribus: fuerunt etenim uelut quinque portæ ditissimæ, in SS. eius corpore aperte per quas intrare possemus & diuini gaudere Diuinitatis, quæ quasi occulta erat sub illa humanitate tam crudeliter excepta: ut autem hæc quinque pretiosissima vulnera represententur, sacerdos in Missa quinque efformat cruce ad illa uerba: *Hosiam puram, hosiam Sanctam, hosiam immaculatam, Panem Sanctum uita æterna & calicem saluus perpetuus.* Quo significetur non fuisse propria erimna ob quæ tam seuera passus est, quandoquidem in ipsa Passione & oblatu æterno Patri in morte quam patiebatur, se declaratur purum esse sacrificium, sanctum, & immaculatum, quodque perpetuam daturus salutem uulnerum nostrorum id est scelerum infirmitati, illa in corpus suum assumeret: nam illa recipiebat ut propria, quatenus nobis propria redderet æternæ uitæ gaudia, mediante ualere huius sacrificij infinito: hunc enim Passionis suæ Patri consecravit.

Tria præter cætera occurrerunt in Passione velut præ latoria: nimirum extensio corporis Christi in cruce ut crucifigeretur, pretiosus eius sanguinis effusio, eiusque fructus uertimus: & hæc tria declarant tres illæ cruce quas Sacerdos efformat ad illa uerba: *Corpus & sanguinem sumserimus, omni benedictione &c.* Alias tres facit dicens: *sanctificas, unificas, benedixit & præstas nobis,* quæ significant tres orationes Christi, primam qua duplex intercessit pro inimicis: *Pater dimitte illis,* secundam qua Patrem deprecatus est, ut si possibile foret eum a morte liberaret, idque dum dixit: *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Et tertiam quæ spectabat consecutionem gloriæ suæ, quam his uerbis exposuit: *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.*

Iam crucifixus tribus in illa horis pependit à sexta nimirum usque ad nonam, atque ad horum trium horarum expositionem, format Sacerdos

XIV. Quinque Christi vulnera emicant.

XV. Tria alia notanda in Christi passione.

Luc. 23. 34. Matt. 27. 46. Luc. 23. 46.

XVI. Animæ à corpore separatio.

cerdos tres illas cruces cum SS. Christi Corpore, quando illas efformans ait: Per ipsam etc. etc. in daobus locis: nam tam corpus quam anima locum occuparunt sibi proprium, Divinitate tamen semper unita manente tam animæ quam corpori, corpus mansit in sepulchro, anima vero descendit ad inferos, partem illam sanam SS. Patrum eductura expectantium Christi adventum eos liberaturi. Vt autem denotentur hæc duo loca corporis & animæ, duas effugit cruces tribus immediate adhaerentes & coniunctas quas super calicem hæc dicens efformat: Et tibi Dco Patri omnipotenti in unitate etc. Et ultimo repræsentat in eo gloriosam & triumphalem Christi resurrectionem tertio die, in tribus illis crucibus quas efformat cum particula hostiæ quam dextra tenet. hæc verba pronuntians: Pax Domini sit semper vobiscum. Itaque gressus omnes passionis Christi repræsentat Sacerdos in Missa in omnibus diuersis his crucibus quas facit quo tempore sit memoria silentij quod Christus in illa servauit, per ipsam quod Sacerdos servat, ad hoc in missa punctum perueniens.

XVII. Primum Memento pro viuis.

Hic prodibat Diaconus in Missa D. Chrysof. exhortans omnes vt pro viuis orarent, atque ad huius consuetudinis conseruationem sic pro illis primum Memento. Primo loco statuetur Papam, Regem & Personas in dignitate constitutas Ecclesiastica & seculari, quatum regimini boni spectat vniuersale Ecclesiæ & ad illud pertinetia: & statim sequuntur Patres, matres, Parentes, amici & reliqui quibus se deuinum arturatur, Quorum tibi fides cognita est & nota deuotio. Confestim præcedentibus adiungit attentionem aham multo longiorem quo tempore Sacerdos impeditur consecratione panis & vini in corpus & sanguinem Christi istidem verbis, quibus Christus vsus est in nocte cenæ, eaque proferre incipit ab illis: Qui pridie quam pateretur & quamvis essentielles consecrationis panis sint illa que velut formam huius sacramenti pronuntiat; Hoc est corpus meum, quorum forma declarat quod ex illorum virtute sit sub illis speciebus corpus Christi, atque in vino; Hic est calix sanguinis mei etc. etenim per eorum virtutem sub eius speciebus laet Christi sanguis pretiosissimus; nihilominus ex præcepto Ecclesiastico tenemur ab his incipere; Qui pridie etc. nec omittendum enim in vtraque forma.

64

Et illa attentione qua huic interer te prepara ad eleuationem, confestim enim conspicias Sacrosanctam hostiam eleuari corpus scilicet

Christi, quo significatur enaliter Iudæi Christi in cruce exalantur in oculis totius mundi, vti etc. illum omnes intuentes oculis fidei superantur. Eleuatis ex eius Diuinitate saluarentur, sicut illi qui hostiam serpentem aspicientes æneum quem Moyses exaltauit, ab alijs reddebantur immunes, Præterea statim licebit intueri eleuationem sanguinis eius per etiosissimi in calice, quo demonstratur quod dum Christus in aere suspensus fuit, tunc ille effusus fuerit; similiter vt fructus ostendat Christi sanguinis effusi, non limitatus, nec vni soli appropriatus Nationi, Proincia, seu Regno, sed quod omnibus generaliter seruitur, sicut autem inter elementa minus est alicui appropriatus quandoquidem omnibus sine ulla limitatione deserviat. Imaginare o Christiane te sub hac cruce consistere, & mentis oculis sursum ad illam eleuationem hæc illi verba pronuntians. O plæna SS. terram hanc secunda maledictam, quatenus tua virtute anima mea tales profuerit fructus quales de tam pretiosa pluuia quis potest expectare. O oleum sanctissimum hanc cordis mei tempera duritiem quatenus amore liquebat tanti benefactoris. O celeste balneum mea cura vulnera: vnica quippe gurgis sufficit omnium mundi curate vulnera. His delictis animam tuam recrea quando mentis oculis corpus & sanguinem Christi in hostia & calice intueris.

Deinde brachia extendit Sacerdos, brachia Christi denotans extensa, & perseuerata silentij in signum silentij quod amici eius in Passione seruauerunt, qui Erant à longe: quidam enim iugerant, alij stabant absconditi, quinimo & inter ipsos vnus reperiuntur qui eum negavit, nec erat qui vel verbum loqueretur vel eius honorarem protector defenderet. Vt autem scitemus hoc Christi sacrificium etiam mortuis prodesse, eorum sit hic commemoratio in secundo Memento pro defunctis, & semper perseuerat silentium indicium silentij amicorum eius quorum nullus eius in se causas suscepit defendendam, sed omnes tacerunt: ad summum auditum est profundum de peccatore Virginali SS. Matris eius spiritum: quocirca tunc Sacerdos illud indicaturus vocem attollit & ait: Nobis quoque peccatoribus. Et quandoquidem ea hora Latino illum confessus sit vt Dominum Regni celorum, ab illo supplex ingressum in illud postulant: Domine memento nos dum veneris in Regnum tuum. His verbis conformiter quasi ipsam struetur, quibus gloriosam declarat Laronis in cruce confessionem: Nobis quoque peccatoribus. Hic re- ipsum

XVII. Secundo Memento pro defunctis.

ipsum considera & latroni statue collateronem dicens: Domine mi non presumo latusingere SS. uir Matris, est enim ipsa puritas, ego vero horrendis infimorum scelerum foeteo lordibus & ad latus tantæ puritatis enormior apparet immunditia meorum criminum: nec me locum adiungam dilecto discipulo tuo Ioan. nec feruenti Magdalene: nix etenim sum congelata, atque tanto amoris igne proximus conlumeret. Latroni comes adhaeret, & cum ipso vociferabot: *Dñe, memeto mei.* Quocirca omni nomine deprecatur sacerdos: *Nobis quoque peccatoribus.*

Luc. 23. Post hæc frangit silentium & altus legit *Pater noster*, voces significans Christi: *Voce magna dixit: Pater in manus tuas commendo Spiritum meum.* Hic meminisse oportet eius quod ait

Habitu. 57. Apostolus: *Cum clamore ualido & lacrymis offerrent:* Hic enim se pro nobis offert, unde optime quadat *Pater noster*, quod D. Gregorius hoc loco statuit ut voces nostras Christi uocibus coniungamus: hoc enim ante euentibus uerbis indicatur: *Fræceptis salutaribus moniti & diuina institutione formati audemus dicere &c.* & statim iterum seruat silentium quo mortem exprimat qui creatus omnes Christo moriente oppressit. Hic hostiam in duas diuidit partes, quarum unam in duas alias diuidit & unam earum immittit in Sanguinem, significans Diuinitatem & humanitatem Christi: Diuinitatem denotat pars quæ manit integra: quia Diuinitas nullam passæ est læsionem, humanitas pars ea est quæ diuiditur, in signum quod in morte Christi uere ac realiter anima discederet à corpore, corpus autem cum sanguine in sepulchro, anima uero in limbo.

Habetur de C. 10. c. 2. Dist. 2. Vel nisi dicamus cum Papa Sergio. loquente de corpore mystico Christi significat tres status in quos diuiditur. Primus est beatorum qui iam surrexerunt in corpore glorioso, qualis est Christus eiusque SS. Mater & alij sancti qui iam in corpore & anima cælesti fruuntur beatitudine, & huic statum significat pars illa hostiæ consecrata, quæ in calicem demittitur & Christi sanguini adunatur, indicium æternæ uisionis in ipsis animæ cum corpore. Pars quam sumit Sacerdos statum significat corporis mystici. Christi nam uelut uiaatoris & peregrini hic adhuc uiuunt uitæ subiecti mortali ad cuius sustentationem cibo indigent alimeti: ut autem declaretur illos hoc cibo conuersari, manducat Sacerdos partem illam SS. Sacramenti, & quia iusti in hac uita mortali oppressionem non euadunt qua illos infestant satir accretæ propriæ passionis,

quæ illos continuo impugnant, quas perpetua student refranare diligentia; *Sicut & factus comesus conseruitur dentibus* (ait D. Thom.) *ita uicines in terra passionibus conseruitur*, idcirco ut ait. 5. in hac particula hostiæ designetur hic status sol. ad 6. Ecclesiæ, quæ pars est corporis Christi mystici, eam sacerdos sumit illam dentibus premens quasi læceraturus. Alia eiusdem pars in primitiua Ecclesiâ remanebat in Altari, quæ consuetudo propter varia inconuenientia abrogata fuit, licet semper manserit significatio, ea licet quod pars illa statum exprimat iustorum quorum animæ post mortem uel in cælo Diuina gaudent uisione uel in purgatorio debitis suorum satisfaciunt imperfectionum, quorum corpora remanent in sepulchro usque ad consummationem sæculi: tunc etenim ad perfectam resurrectionem gloriæ possessionem: quod D. Thom. his uerbis expli. auit.

Hostia diuiditur in partes, tinctæ uenas Pleu. sica notat uinos seruata sepultos.

Statim sequitur *Agnus Dei*, quibus uerbis Sacerdos omnibus pacem appæcat, & Christi denotat resurrectionem, suos etenim saluans pacem appæcat est. *Pax uobis:* & merito dicit enim Spiritus S. *Erit opus iustitia Pax:* nam congre sequitur pax post executionem iustitiæ, laisfecit illi morte sua Christus, & deinde per resurrectionem suam perpetuam nobis offert pacem: *Ipse est pax nostra, qui fecit utraque unum,* atque in signum quod illam sumus adepturi, pax toti populo datur. & sacerdos sumpto Christi corpore, sacram Communionem cæteris exportat: Consuetudo hæc Ecclesiæ fuit primitiua: quia eo tempore fideles quotidie communicabant postmodum abstinerunt, & tantum post octiduum communicabant, circa quæ late dicitur M. Soto.

66

178. 31. 17

In 4. sem. dist. 12. q. 1. 107. 10.

In cuius rei memoriâ nobis modo datur panis benedictus, quo mouemur, cum omnes sacramentaliter non communemur, saltem spiritualiter & seruido affectu cum Sacerdote communicemus, ut merito fructum hauriamus, quem largiri nobis potest affectus ille feruentior: si namque qui occidit alterum ex affectu male suæ uoluntatis, quantum est ex parte sua, uitam illi admittit cui mortem excepit, & Deum grauissime offendit: indubie qui communicat secundum primum suæ deuotionis affectum, quantum est ex parte suæ dispositionis, dicere licet quod communicet, & merito fructum consequatur bonæ suæ uoluntati correspondenti. Quia uero Ecclesiâ uniuersaliter agnoscat ut supramum

nam beneficium illud quod Deus seipsum in cibum sibi illis speciebus in S. Communione, idcirco postremis orationibus quas peracta communionem sacerdos cantat gratias illi refert, in signum gratitudinis, quas potest maximas. Quibus unitis sacerdos impertit benedictionem, qua non recepta iuxta Canones illicitum erat exire: nam

fuit hoc Sacrificio, nimirum ultimo die mundi, copiosa illa nobis dabitur benedictio: *Pater benedicti Patri mei, postea te paratum vobis Regnum à constitutione mundi, per quam gloria perfruemur, quæ hanc subsequetur æternam Ad quam nos perducat Dominus noster Iesus Christus Amen.*

Quæ in hac forma inaduertenter illapsa sunt, in alia forma emendata sunt.

IN.